

2.7 Didactische benaderingen

2.7.9 Practica

Achtergrondinformatie

Practicumbeoordeling

Inleiding

Voor het beoordelen van practicumverslagen of meetrapporten zijn verschillende procedures mogelijk, afhankelijk van ervaring, benodigde tijdsinvestering en gewenste objectiviteit en grondigheid van de feedback aan leerlingen.

Beoordelingsprocedures

Er zijn verschillende manieren om tot een beoordeling van een practicumverslag of meetrapport te komen: *routine*, *stapels maken* en *scorelijst gebruiken*.

Routine – Ervaren leraren schrijven vaak hun commentaar in het verslag en bepalen intuïtief het cijfer. Het corrigeren verloopt snel, maar er kunnen tijdens het nakijken gemakkelijk verschuivingen in de norm optreden zonder dat zelfs de ervaren leraar dat merkt. Ook hier mag verwacht worden dat de leraar in staat is zijn beoordeling aan de leerlingen uit te leggen.

Stapels maken – Deze methode verloopt vrij snel, maar is alleen bruikbaar als er meer dan zo'n twaalf verslagen nagekeken moeten worden.

- Kijk alle verslagen vluchtig door.
- Bepaal welke de beste en welke de slechtste lijkt te zijn.
- Kijk ze opnieuw door en maak drie stapels: slecht, gemiddeld en goed.
- Bekijk nu de beste en de slechtste grondig, en stel het cijfer vast.
- Kijk dan het gemiddelde stapeltje na.
- Bekijk daarna de rest grondig, en stel het cijfer vast.

Scorelijst gebruiken – Soms is er een duidelijke reeks stappen te onderscheiden. Voor elke stap kan dan een bepaald aantal punten toegekend worden.

In de praktijk is het beoordelen vaak het zoeken naar een optimum tussen tijdsinvestering en objectiviteit, en tussen tijdsinvestering en grondigheid van de feedback. Zo verdient het aanbeveling verslagen twee keer na te kijken om zo een verschuiving in de normen tijdens de correctie te voorkomen. In de praktijk zal dat zelden gebeuren: het kost teveel tijd. Hoeveel tijd en aandacht wordt besteed aan de correctie van verslagen hangt af van de visie daarop. Sommige leraren zien deze correctie als een ideale manier om leerlingen feedback te geven op hun werk, en besteden er dus veel tijd aan. Anderen proberen de correctietijd tot een minimum terug te brengen. Voor beiden geldt dat het hanteren van een efficiënte techniek veel tijd kan besparen. Voor een ervaren leraar kan dat de stapels-methode zijn, maar ook een korte scorelijst werkt snel.

Als een leraar besluit minder tijd te investeren in de correctie van verslagen, heeft hij daartoe de volgende mogelijkheden.

- Niet nauwkeuriger beoordelen dan met hele (of desnoods halve) punten.
- Vooraf precies aangeven wat er in het verslag of meetrapport moet staan.
- Niet vragen om lange theoretische beschouwingen – die kosten veel nakijktijd.
- Veel tekeningen en diagrammen laten maken.
- Hoge eisen stellen aan de verzorging en leesbaarheid.
- Slechts een deel van elk verslag beoordelen. Kies dan enkele kernpunten die snel te beoordelen zijn, bijvoorbeeld alleen de onderzoeksvraag, de diagrammen en de conclusies.

Feedback

Het is belangrijk dat de leerlingen het gecorrigeerde verslag nog eens bekijken, zeker als het verslag door een van hen als huiswerk is afgemaakt. Om dat zinvol

te laten zijn, moeten de leerlingen kunnen zien wat ze goed en fout gedaan hebben. Er wordt verschillend gedacht over de mate waarin feedback moet worden gegeven. Feedback geven kost tijd, al zijn er methoden om de tijdsinvestering te beperken. De eerder genoemde scorelijst geeft al wat informatie, maar veel is dat niet. De leraar kan zijn commentaar in het verslag schrijven, maar dat verlengt de correctietijd aanzienlijk. Een manier om dat sneller te doen is het gebruik van een beoordelingsformulier. Daarop staan de onderdelen van het verslag vermeld met de daarbij meest gemaakte fouten. Die kan de leraar dan aanstrepen. Voor jaarlijks terugkerende experimenten is de tijdsinvestering voor het ontwerpen van zo'n formulier zinvol. Op de website staat daarvoor een per proef aan te passen basisformulier.

Bedenk bij het geven van feedback dat leerlingen niet alleen kunnen leren van hun fouten, maar ook van de dingen die ze – bewust of misschien onbewust – goed hebben gedaan. Ook die dingen zullen in het commentaar of het beoordelingsformulier naar voren moeten komen.

Het teruggeven van gecorrigeerd werk is een kwetsbaar moment, vooral voor de leerlingen die een onvoldoende hebben gehaald. Ook het openbare karakter daarvan draagt daartoe bij. Van groot belang voor de verhouding tussen leraar en leerlingen is dan ook de manier waarop de leraar het werk teruggeeft. Een prijzend woord voor de leerlingen die hoog gescoord hebben, en een blijk van troost of aanmoediging voor hen die een onvoldoende hadden doet wonderen – zeker bij leerlingen die er toch hard aan gewerkt hebben. Cynische opmerkingen worden door de leerlingen juist op dat moment vaak als erg kwetsend ervaren. Overigens kan een cynische opmerking op het juiste moment bij de juiste leerling ook een positief effect hebben.

Bron

Verhagen, P.A.J. (1993). *Verslagen en meetrappen*. Utrecht: CDβ.